

Pfv.VII.21.659/2008/3. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Tatár László ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a VECTIGARLIS Zrt. felszámoló által képviselt szám székhelyű I.r., dr. Banczerowski György ügyvéd által képviselt I.r., II.r., mindketten: szám alatti lakos alperesek ellen a Tolna Megyei Bíróságon 17.G.40.046/2006. szám alatt indult, és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.105/2008/4. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a II.r. és a III.r. alperes részére 150.000 (Egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 382.500 (Háromszáznyolcvankettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 2004. augusztus 5-én a Sz., T. utcai Társasházak, majd 2004. augusztus 19-én a Sz., Cs. utcai Társasházak víz-, csatorna-, fűtés-, és szellőzés szerelési munkáinak elvégzésére vállalkozott. A munkák elvégzését követően az I.r. alperes a felperes számláiból összesen 11.372.020 forintot nem fizetett meg.

Az I.r. alperes a 2005. február 23-án kötött adásvételi szerződéssel 17.250.000 forint vételárért egymás között egyenlő arányban eladta a II.r. és a III.r. alperesnek a Sz., T. u. 11. A. lph. I.em. 4. szám alatti sz. hrsz-ú lakásingatlant. A II.r. és III.r. alperesek tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére 2006. március 27-én került sor. A II.r. alperes testvére az I.r. alperes közvetlen irányítását biztosító befolyással rendelkező részvényese, az I.r. alperes törvényes képviselőjét ellátó D. L. vezérigazgató, míg a III.r. alperes 2004. március 3-tól az I.r. alperes felügyelő bizottságának volt a tagja.

Az I.r. alperes felszámolását a Fővárosi Bíróság számú végzésével 2007. november 22. napi kezdő időponttal elrendelte.

A felperes keresetében 11.372.020 forint vállalkozói díj és az egyes számlák esedékességének időpontjától kezdődő kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest, míg a II.r. és a III.r. alperest annak tűrésére kérte kötelezni, hogy a követelését a Sz. hrsz-ú ingatlanból kielégítse. Kérte továbbá a II.r. és a

III.r. alperest arra kötelezni, hogy az I.r. alperessel szemben fennálló, a perrel érvényesített felperesi hitelezői igényből abban az esetben fizessenek meg részére 11.372.000 forintot és annak késedelmi kamatait, ha az ingatlan a végrehajtáskor már nincs meg, vagy a II.r. és III.r. alpereseknek, illetve az I.r. alperes bármely más hitelezőjének igénye felperest megelőzően kerül kielégítésre ebből az ingatlanból. A felperes ezen kereseti kérelmét a Ptk. 203. §-ára alapította.

Az elsőfokú bíróság jogerős részítéletével 4.702.020 forint és járulécai megfizetésére kötelezte az I.r. alperest a felperes részére.

A részítélet meghozatalát követően a felperes 6.670.000 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest, és a II.r., valamint a III.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét is fenntartotta.

Az I.r. alperes a felperessel szemben késedelmi kötbérigényre, és a felperes túlszámlázására hivatkozva összesen 4.398.441 forint beszámítási kifogást terjesztett elő, míg a II.r. és a III.r. alperes a velük szemben érvényesített kereseti kérelem jogalapjának hiányában kérte a kereset elutasítását.

A bíróság jogerős ítéletével 6.375.574 forint és az egyes számlák esedékességétől számított késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte az I.r. alperest a felperes részére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A bíróság a felperes vállalkozói díjigényét 6.375.574 forint tekintetében alaposnak, míg azt meghaladóan alaptalannak ítélte, ugyanakkor az I.r. alperes beszámítási kifogását teljes egészében elutasította.

A másodfokú bíróság a felperesnek a II.r. és a III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetét arra hivatkozva utasította el, hogy hiányzik a megállapítási kereset előfeltétele. A jogerős ítélet indokolása szerint a Ptk. 203. §-ára alapított kereset sikere esetén a felperesnek arra volna lehetősége, hogy az I.r. alperessel szemben a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 6. §-a szerinti eljárásban a követelés pénzforgalmi úton történő érvényesítése eredménytelenség esetén a Vht. 11. § (1) bekezdése és 13. § (1) bekezdése alapján végrehajtási eljárást kezdeményezzen, és a Vht. 15. §-a szerint az I.r. alperessel szemben végrehajtási lap kiállítását kérje. E végrehajtási lapon az alperesek közötti szerződés hatálytalanságának megállapítása esetén a felperes a Vht. 136. § (1) bekezdése alapján oly módon kérhetne végrehajtást a II.r. és a III.r. alperes által megvásárolt ingatlanra, mintha az továbbra is az I.r. alperes tulajdonában állna, mivel a szerződés hatálytalanságát megállapító ítélet a

tartozás kötelezettjének személyét nem változtatja meg, az továbbra is az I.r. alperes marad.

A jogerős ítélet értelmében a Pp. 123. § utolsó fordulata szerinti előfeltétel - a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges - addig áll fenn, amíg az I.r. alperessel szemben a pénzfizetésére kötelező marasztaló ítélet végrehajtásának az I.r. alperessel szemben a Vht. szerint helye van. Arra tekintettel azonban, hogy az I.r. alperes felszámolása az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatala előtt megkezdődött, a jogvédelem szükségessége, az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) speciális rendelkezéseire tekintettel megszűnt, mivel az I.r. alperesre, mint a Cstv. 2. § (1) bekezdése, és 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Cstv. hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetre a Cstv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Miután a Cstv. 38. § (3) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja után a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni, az I.r. alperessel szemben pénzkövetelés végrehajtása iránt a végrehajtási lapot kiállítani nem lehet, a Cstv. 38. § (1) bekezdése értelmében az adós ellen a felszámolás kezdő időpontjában folyamatban lévő - a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos - végrehajtási eljárásokat a végrehajtást foganatosító bíróságnak haladéktalanul meg kell szüntetni.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a felperesnek a II.r. és a III.r. alperessel szemben jogai megóvása érdekében a szerződés Ptk. 203. § (1) bekezdése szerinti relatív hatálytalanságának megállapítása már nem szükséges, mert az I.r. alperessel szemben a végrehajtás elrendelése kizárt, így nem lehetséges az, hogy a felperes a felszámolás alatt álló gazdasági társasággal szemben pénzkövetelését a II.r. és III.r. alperesek tulajdonában álló ingatlanból elégítse ki. A jogerős ítélet szerint a felperes az I.r. alperes hitelezőjeként, az alperesekkel szemben a Cstv. 40. § (1) bekezdés alapján az adásvételi szerződés megtámadása iránt pert indíthat, és ezzel elérheti azt, hogy a perbeli ingatlan az I.r. alperes felszámolás körébe tartozó vagyonává váljon, és ezáltal a felperes és a többi hitelező igénye kielégítésének fedezetéül szolgáljon.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel. Azon rendelkezés tekintetében, amelyben a bíróság a keresetét a II.r. és a III.r. alperessel szemben elutasította a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a II.r., III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte.

Szerinte a másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperes az I.r. alperes felszámolásának elrendelését követően csak a Cstv. 40. § (1) bekezdése alapján érvényesítheti igényeit, ellentétben áll a

Ptk. 203. § céljával. Érvelése értelmében a felperesnek a jogai megóvása érdekében szüksége van a megállapításra, így azt kell vizsgálni, hogy a megállapítás alkalmas-e arra, hogy a felperes jogait megóvja. Szerinte az adásvételi szerződés relatív hatálytalanságának megállapítása esetén a szerződést a felperes szempontjából úgy kellene tekinteni, mint ha meg sem kötötték volna, felperes így kielégítést kereshet a II.r. és a III.r. alperesek tulajdonát képező ingatlanból, amely fedezetet nyújt a követelésére, ellentétben az I.r. alperes felszámolási eljárás körébe eső vagyonával. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú ítélet az elsőfokú bíróság felperesnek fel nem róható elhúzódását értékeli a terhére, és sérti a felperesnek az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok Vélelméről szóló Egyezmény 6. Cikkének (1) bekezdésében rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jogát is.

A II.r., III.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felülvizsgálati eljárás eredményeként a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A bírói gyakorlat értelmében (BH 2001.172.) a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel csak olyan kérdésben támadható, amely az első-, és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. A felperes nem hivatkozott az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény 6. Cikkének (1) bekezdésében rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jogának megsértésére, ezért ennek vizsgálata nem lehet a felülvizsgálati eljárás tárgya.

Tévesen hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperes az I.r. alperes felszámolásának elrendelését követően csak a Cstv. 40. § (1) bekezdés alapján érvényesítheti igényét ellentétben áll a Ptk. 203. § céljával.

A bírói gyakorlat szerint (BH 1996.606.) a Ptk.-nak a fedezetelvonó szerződésekkel kapcsolatos szabályai a felszámolás alatt álló cég vonatkozásában akkor érvényesülnek, ha a felszámolásra vonatkozó speciális jogszabályok ellentétes rendelkezést nem tartalmaznak. A Ptk. és a Cstv. - a polgári anyagi jogi szabályokat illetően - egymással a lex generális, és a lex speciális viszonyában állanak, az előbbi akkor kerül alkalmazásra, ha az utóbbi külön, vagy eltérő rendelkezéseket nem tartalmaz. Az ún. fedezetelvonó szerződéseknek eltérő a megítélése a Ptk., illetve a Cstv. alapján (BH 2000.365.). Ha az adóssal szemben felszámolási eljárás indult, az adós és a jogszerző személy közötti szerződésnek a hitelezőkkel szembeni

viszonylagos hatálytalansága esetén a szerződő fél az elvont fedezetnek a felszámolási vagyon részére való visszaszolgáltatására kötelezhető, és nem szolgálhat kizárólag a hitelező felperes igényének kielégítésére. A Cstv. 40. § (1) bekezdése a Ptk. 203. § (1) bekezdésében foglalt ún. fedezetelvonó szerződés speciálisan szabályozott esete (BH 2004.142.).

Miután az adós és a jogszerző személy közötti szerződésnek a hitelezőkkel szembeni viszonylagos hatálytalansága esetén a szerződő fél az elvont fedezetnek a felszámolási vagyon részére való visszaszolgáltatására kötelezhető (BH 2000.365.) tévesen hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelemében arra, hogy a felperes kielégítést kereshet a II.r. és III.r. alperesek tulajdonát képező ingatlanból, amely fedezetet nyújt a felperesi követelésre, ellentétben az I.r. alperes felszámolási eljárás körébe eső vagyonával. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy hiányzott a felperes tekintetében a megállapítási kereset előfeltétele.

A kifejtettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte a felperest a II.r. és III.r. alperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése folytán a felperes köteles megfizetni a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2008. november 13.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Kováts Rolandné s.k. bíró